

Vores Europa

I. Bekæmp social dumping, så vi får fri bevægelighed på fair vilkår

Det er social dumping, når udenlandsk arbejdskraft udfører opgaver i et andet land til langt lavere løn og ringere arbejdsforhold, end hvad der gælder for det pågældende lands arbejdstagere. Det finder sted mange steder i Europa og er ikke kun forbeholdt brancher med ufaglært arbejde.

I Danmark er flere brancher udsat, men især byggeriet, luftfarten, godstransporten, restaurationsbranchen, it-sektoren og rengøringsbranchen kender til problemerne. I en dansk kontekst definerer vi den sociale dumping op i mod de overenskomstmæssige løn- og arbejdsvilkår, da vi ikke har en lovfastsat mindsteløn.

Social dumping kan lade sig gøre, fordi virksomheder spekulerer i at underbyde løn- og arbejdsvilkår, og fordi virksomhederne ofte har held til at slippe afsted med det. I sidste ende er det støtten til den frie bevægelighed, de er med til at undergrave.

Danmark har de senere år oplevet en støt stigende tilgang af udenlandsk arbejdskraft, hvilket er fint, så længe det sker på ordnede vilkår eller ikke går ud over beskæftigelsesmulighederne for danske arbejdstagere. Det er bare ikke altid tilfældet. Selvom stigningen i sig selv ikke direkte dækker over social dumping, understreger udviklingen, at ressourcerne og redskaberne til at sikre fri bevægelighed på fair vilkår skal følge med.

En af de store udfordringer i kampen mod social dumping er, at området er præget af store mørketal. Det er muligt at kortlægge antallet af faglige sager og voldgifter om social dumping, men tallene dækker ikke over alle tilfælde af social dumping. At området er svært at kortlægge, er i sig selv et bevis på, at der er behov for at gøre en større indsats for at afdække problemets omfang og komme det til livs.

De markante forskelle på løn- og levevilkår medlemslandene imellem gør, at arbejdstagere fra især de fattigere dele af Europa er villige til at udføre arbejde på ringere vilkår i et andet land. Social dumping er først og fremmest et problem for de mennesker, der oplever det i deres arbejdsliv, men det er også en udfordring for hele samfundet og opbakningen til EU's indre marked.

Målet med den frie bevægelighed er, at alle kan bevæge sig trygt til gavn for den fælles vækst og velstand. Målet har aldrig været at få et arbejdsmarked, hvor arbejdstagere konkurrerer mod hinanden på dårlige løn- og arbejdsvilkår i et ræs mod bunden. Et ræs, som på den lange bane kun gør os alle fattigere.

Dansk fagbevægelse mener

Danske fagbevægelse mener, at EU og medlemslandene bør komme social dumping til livs og skabe et indre marked, hvor arbejdskraften bevæger sig på ordnede vilkår til gavn for den enkelte og samfundet.

Derfor skal medlemslandene håndhæve reglerne effektivt. Nye tiltag skal adressere de sektorspecifikke udfordringer. Jo mere grænseoverskridende et erhverv er, desto mere udsat er det ofte for social dumping.

Endelig skal de dårligst stillede lande i EU løftes op til en højere levestand, da de markante forskelle er en forudsætning for, at social dumping overhovedet kan finde sted.

Anbefalinger

Dansk fagbevægelse anbefaler følgende initiativer:

- Kommissionen styrker indsatsen for at sikre, at medlemslandene implementerer og håndhæver de eksisterende arbejdsretlige direktiver, der regulerer arbejdskraftens og tjenesteydelsernes fri bevægelighed.
- ELA (Den europæiske arbejdsmarkedsmyndighed) bliver oprettet hurtigst muligt og holder øje med, at det enkelte medlemsland overholder reglerne på mobilitetsområdet.
- Rådet og Parlamentet kanaliserer midler fra landbrugsfondene over til regional- og socialfondene for at understøtte især bedre leve-, indkomst- og arbejdsvilkår i de fattigste medlemslande.
- Parlamentet og Kommissionen overvåger nøje gennemførelsen og anvendelsen af udstationeringsreglerne¹ og sikrer fremadrettet, at udstationeringsdirektivet bliver gjort til et minimumsdirektiv, så udstationerede medarbejdere opnår egentlig ligebehandling med værtslandets arbejdstagere.
- Det skal sikres, at værtslandets regler også gælder for udstationerede arbejdstagere, når de arbejder inden for vej- og godstransport. Hvis de igangværende forhandlinger om Vejpakken ikke sikrer dette, skal revisionsklausulen i udstationeringsdirektivet anvendes til at få bedre udstationeringsregler på vej- og godstransportområdet.
- Parlamentet undersøger, om der er behov for yderligere foranstaltninger for at sikre ensartede vilkår og beskyttelse af arbejdstagere i forbindelse med underleverandører.

¹ Det reviderede udstationeringsdirektiv, der blev vedtaget i 2018, indeholder en revisionsklausul, og Kommissionen skal senest i 2023 forelægge en gennemførelsesrapport for Parlamentet og Rådet og foreslå eventuelle ændringer.